Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101958

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Середа Олександр Олександрович
2. Oleksandr O. Sereda

Кваліфікація: 051

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 22-12-2023

Спеціальність за освітою: Менеджмент організацій

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю Агропромисловий комплекс "Самара"

Код за ЄДРПОУ: 30950544

Місцезнаходження: Центральна, буд. 120, с. Могилів, Царичанський р-н., 51040, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 3052

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81

Тема дисертації:

1. Підвищення ефективності використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств

2. Increasing the efficiency of the use of land and resource potential of agricultural enterprises

Реферат:

1. Середа О.О. Підвищення ефективності використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – Економіка. – Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, 2023. Дисертацію присвячено науково-практичним питанням підвищення ефективності використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Дослідження сучасної парадигми теорії ресурсного потенціалу дозволило розкрити зміст категорії «земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств» як сукупної продуктивності ресурсоформуючих елементів (природних, екологічних, соціальних, економічних), які є основою виробничого процесу сільськогосподарських підприємств, визначають передумови технологічного

оновлення виробничого процесу, спрямованого на підвищення якісного стану земельних ресурсів, збереження та відновлення родючості ґрунтів, забезпечення системи землеустрою сільськогосподарських підприємств з урахуванням особливостей їх територіального розміщення, концентрації виробничих об'єктів та дотримання екологічних вимог виробництва. Зазначені елементи земельно-ресурсного потенціалу дають можливість всебічно охарактеризувати виробничо-господарську діяльність сільськогосподарських підприємств, оцінити ефективність використання наявних ресурсів підприємства та виявити резерви поліпшення його економічного стану. Аргументовано, що земельно-ресурсний потенціал має вирішальне значення у відтворенні земель сільськогосподарського призначення та є матеріальною основою функціонування виробничого процесу сільськогосподарських підприємств. Він забезпечує здатність земельних ділянок продукувати виробництво та бути просторовим базисом у конкретних соціально-економічних та історичних межах використання земель сільськогосподарського призначення. Системність підходу до визначення ефективності використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств обумовлена взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими регулюючими інструментами використання земель сільськогосподарського призначення, які поєднують законодавче забезпечення, соціально-економічні та екологічні критерії. Визначено, що ефективність використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств значною мірою сприяє підвищенню та нарощуванню обсягів виробництва екологобезпечної продукції, раціональному використанню земельних ресурсів, забезпеченню продовольчої безпеки держави, створенню безпечного для життєдіяльності людини середовища та формуванню добробуту сільського населення. Основними напрями ефективності використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств з урахуванням рівня добробуту людських ресурсів є забезпечення стійкості сільського господарства як базису діяльності підприємств; підвищення конкурентоспроможності землевласників та землекористувачів; збереження навколишнього середовища та забезпечення сталого землекористування. Вивчення методичних підходів до оцінювання ефективності використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств дозволило доповнити їх наступними показниками: очікуваний еколого-економічний результат використання сільськогосподарських угідь; екологічні втрати рентного доходу від використання сільськогосподарських угідь; витрати на забезпечення вимог екологічно сталого землеробства. Доповнено також індикатори ефективності використання земель сільськогосподарського призначення, а саме: коефіцієнт повноти освоєння природних елементів земельно-ресурсного потенціалу в сільському господарстві, коефіцієнт розораності сільської місцевості та коефіцієнт розораності сільськогосподарських угідь на території функціонування суб'єкта господарювання. Методика оцінювання ефективності використання земельно-ресурсного потенціалу через його основну складову – землі сільськогосподарського призначення забезпечує можливість визначити економічний, соціальний та екологічний результати. Ключові слова: агросистема, виробництво, ефективність, потенціал, ресурси, сільськогосподарське підприємство, сільськогосподарські угіддя, сільські об'єднані територіальні громади.

2. Sereda O.O. Increasing the efficiency of the use of land and resource potential of agricultural enterprises. – Qualify in scientific work as a manuscript. Thesis for the Doctor of Philosophy degree in specialty 051 – Economics. – Dnipro State Agrarian and Economic University, Dnipro, 2023 The dissertation is devoted to scientific and practical issues of increasing the efficiency of the use of land and resource potential of agricultural enterprises. The study of the modern paradigm of the theory of resource potential made it possible to reveal the meaning of the category "land and resource potential of agricultural enterprises" as the aggregate productivity of resource-forming elements (natural, ecological, social, economic). This is the basis of the production process of agricultural enterprises, they determine the prerequisites for the technological renewal of the production process, aimed at improving the quality of land resources, preserving, and restoring soil fertility, ensuring the land management system of agricultural enterprises, taking into account the peculiarities of their territorial location, the concentration of production facilities and compliance with the ecological requirements of production. The specified elements of the land resource potential make it possible to comprehensively characterize the production and economic activity of agricultural enterprises, to assess the effectiveness of the use of the available resources

of the enterprise and to identify reserves for improving its economic condition. It is argued that the land-resource potential is of decisive importance in the reproduction of agricultural lands and is the material basis for the functioning of the production process of agricultural enterprises. It ensures the ability of land plots to produce production and to be a spatial basis within the specific socio-economic and historical limits of agricultural land use. The systematic approach to determining the effectiveness of the use of the land resource potential of agricultural enterprises is due to the interconnected and complementary regulatory instruments for the use of agricultural land, which combine legislative support, socio-economic and environmental criteria. It was determined that the efficiency of the use of the land and resource potential of agricultural enterprises significantly contributes to the increase and expansion of the production of environmentally safe products, the rational use of land resources, the provision of food security of the state, the creation of a safe environment for human life and the formation of the well-being of the rural population. The main directions of the effectiveness of the use of the land and resource potential of agricultural enterprises, taking into account the level of well-being of human resources, are ensuring the sustainability of agriculture as the basis of the enterprise's activity; increasing the competitiveness of landowners and land users; preserving the environment and ensuring sustainable land use. The study of methodical approaches to the evaluation of the effectiveness of the use of land and resource potential of agricultural enterprises allowed to supplement them with the following indicators: the expected ecological and economic result of the use of agricultural land; ecological losses of rental income from the use of agricultural land; expenses for ensuring the requirements of ecologically sustainable agriculture. Indicators of the efficiency of the use of agricultural land were also added, namely: the coefficient of completeness of the development of natural elements of land and resource potential in agriculture, the coefficient of plowing of rural areas and the coefficient of plowing of agricultural land in the territory of the economic entity. The method of assessing the effectiveness of the use of land and resource potential through its main component - agricultural land provides an opportunity to determine economic, social and environmental results. Key words: agricultural system, production, efficiency, potential, resources, agricultural enterprise, agricultural land, rural united territorial communities.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Середа О.О. Концепція управління потенціалом підприємств. VIII Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених і студентів «Економічні проблеми модернізації та інвестиційно-інноваційного розвитку аграрних підприємств». 23-24 квітня 2020 р. Дніпро: ДДАЕУ. С. 38-41.
- 2. Середа О.О. Необхідність відтворення земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. II Всеукраїнська науково-практична конференція «Перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях». 25-26 вересня 2020 р. Полтава. С. 47-49
- 3. Середа О.О. Формування ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. X Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи». 30-31 жовтня 2020 р. Дніпро: ДДАЕУ. Т 2. С. 42-43
- 4. Середа О.О. Роль земельно-ресурсного потенціалу у розвитку сільськогосподарських підприємств: The 4 th International scientific and practical conference “The world of science and innovation” (November 11-13, 2020) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2020. Pp.764-768

- 5. Середа О.О. Земля – головний засіб виробництва. VII Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених і студентів «Молоді науковці аграрники: традиційні й нові аспекти досліджень». 23-25 березня 2021 р. Дніпро: ДДАЕУ. С. 74-75
- 6. Середа О.О. Особливості відтворення земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. IX Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених і студентів «Економічні проблеми модернізації та інвестиційно-інноваційного розвитку аграрних підприємств». 29-30 квітня 2021 р. Дніпро: ДДАЕУ. С. 71-74.
- 7. Середа О.О. Особливості формування потенціалу сільськогосподарських підприємств: The 4 th International scientific and practical conference «Results of modern scientific research and development» (June 28-30, 2021) Barca Academy Publishing, Madrid, Spain. 2021. Pp.303-307.
- 8. Середа О.О. Особливості та значення землі як основного засобу виробництва у сільському господарстві. Агросвіт. 2020. № 21. С. 85-90.
- 9. Sereda O. Imperatives of Efficient Use of Land and Resource Potential of the Agricultural Enterprises of Ukraine / I. Vinichenko, S. Tkachenko, O. Sereda, Yu. Prus, N. Pochernina. Scientific Horizons. Vol.24, 2021, No.4. P. 72-89.
- 10. Середа О.О. Відтворення земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. X Всеукраїнська НП інтернет – конференція молодих вчених і студентів «Економічні проблеми модернізації та інвестиційно-інноваційного розвитку аграрних підприємств». 28-29 квітня 2022 р., Дніпро, ДДАЕУ, С. 115-118
- 11. Sereda O.O. Recreation of land-resource potential of agricultural enterprises. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми економіки, управління та маркетингу в аграрному бізнесі». 20 вересня 2022 р., Дніпро: ДДАЕУ, С. 78-79.
- 12. Середа О.О. Регулювання ефективного використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. V Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти». 22-23 березня 2023 р., Ч. 2. Львів: ЛНУП, 2023. с. 178-179.
- 13. Вініченко І.І., Кобець Є.А., Середа О.О. Формування інструментів регулювання ефективного використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Агросвіт. 2023. № 3-4. С. 4-9
- 14. Sereda O. Intensification use of the land-resource potential of agricultural enterprises. Development in Wartime Ukraine and the World: multidisciplinary conference for young researchers. (November 25, 2022). Prague, Czech Republic, 2022. P. 71.
- 15. Середа О.О. Стан ефективності використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 12. С. 126-130.
- 16. Середа О.О. Упровадження стратегічних напрямів ефективного використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Агросвіт. 2023. № 16. С. 56-60.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва; економія матеріалів; підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100397

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. ВІНІЧЕНКО Ігор Іванович

2. Igor I. Vinichenko

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Свиноус Іван Вікторович

2. Ivan V. Svynous

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трусова Наталя Вікторівна

2. Natalia V. Trusova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Код за ЄДРПОУ: 00493698

Місцезнаходження: проспект Богдана Хмельницького, 18, Мелітополь, Мелітопольський р-н., 72312, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Баланюк Іван Федорович
2. Ivan F. Balaniuk

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.07.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курбацька Лариса Миколаївна
2. Larysa M. Kurbatska

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.07.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Сітковська Алла Олександрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Сітковська Алла Олександрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Ткаченко Олександр Сергійович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна